

Tweede zondag van de Advent 7 december 2025

Jesaja 11,1-10 en Mattheus 3,1-2

Uitkijken naar God is mooi en goed. We mogen ons hart gereed maken Hem te ontmoeten. Dat vraagt om zien wat er in ons innerlijk leeft. Om zuivering van alles wat Gods komen in de weg staat. Dat vraagt om bekering. Bekering als toewending naar God. Als afkeren van een leven en van een wereld waarin voor God geen plaats is.

Er zijn honderdzestig gewapende conflicten in de wereld. De oorlog in Oekraïne duurt maar voort en al die vredesconferenties halen niets zolang bij een der partijen de wil tot vrede ontbreekt. Er is een bestand in Gaza. Het doden van kinderen en weerloze mensen gaat op kleine schaal door. Hulp aan voedsel en medicijnen wordt nauwelijks toegelaten. In Amerika zetelt een president die alsmaar meer macht zoekt en zichzelf verrijkt. In Nederland zijn er partijen die het groepsbelang stellen boven het landsbelang.

Als we terugkijken in de tijd: Verschilt de tijd waarin Johannes en Jezus leefden echt heel erg van de onze? Heeft Johannes ons hier en nu iets te vertellen?

Het land waarin Jezus en Johannes leefden was bezet door de Romeinen.

Ze hielpen koning Herodes op de troon. Herodes leefde in weelde en kon niets zonder goedvinden van de bezetter.

Er was geen moreel leiderschap. De joodse godsdienst werd beheerst door verschillende stromingen die elkaar tegenspraken.

In de buitengebieden zoals in Galilea waar Jezus woonde, waren er verzetsgroepjes. Sommige zelfs gewapend.

Maar ook waren er groepen mensen die beseften dat zij alleen hulp van God konden verwachten. Zij zagen uit naar de Messias die komen zou om in vrede en rechtvaardigheid te heersen. Hij wordt getekend door de profeet Jesaja: Iemand die vervuld is van Gods liefde voor mensen; een man van gerechtigheid

en vrede. Als Hij komt wordt het aardse paradijs hersteld: mensen en dieren leven zonder vijandschap samen.

Ineens staat Johannes daar aan de rand van de woestijn en preekt.

Hij roept: “Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij. Zie uit naar de Messias en volg hem op jouw weg door het leven.”

De woestijn is de plek waarin het joodse volk veertig jaar gezworven had om aan de oever van de Jordaan te komen. Pas als ze door de Jordaan trokken waren ze in het beloofde land.

Johannes zegt heel scherp: “jullie leven nog in het oude land. Jullie maken van het leven een woestijn. Jullie bestrijden elkaar in woord en daad. Er heerst rechteloosheid en naar armen en zieken wordt niet omgezien.”

Zijn toehoorders komen uit heel Judea, uit Jerusalem en uit heel de omgeving. Het zijn verschillende groepen.

Farizeeërs. Zij wisten wel veel van de Bijbel maar keken neer op armen en zieken en op zondaars. Ze minachten mensen die de Wet niet konden onderhouden.

Sadduceeërs. Zij namen het niet zo nauw met de Wet en heulden met de romeinse bezetters mee. Ze waren bezeten van macht en geld.

Zeloten: groepje mensen die opstanden en relletjes veroorzaakten.

Essenen: die de boze wereld verlieten om afgezonderd in de woestijn te leven.

Het gewone volk: de vaders en moeders die de lasten van het leven kenden en die leden onder voortdurende belastingverhogingen. Ook zij probeerden het hoofd boven water te houden en zichzelf te redden.

Al die groepen hadden één ding gemeen: we redden ons zelf wel.

Vandaag is het niet anders dan toen; we komen als het ware dezelfde groepen tegen: Er is een tweedeling in de samenleving die we liever accepteren dan overbruggen. De onderkant wordt niet gezien. Vanzelfsprekend niet, als we zelf

boven aan de goede kant staan. Natuurlijk houden we ons keurig aan de wet.

Toch is belastingontduiking een nationale sport.

Met demonstraties mag je je onvrede uiten maar je roept ook tegenstand op.

Je kunt je uit de maatschappij terugtrekken en een muurtje om je heen bouwen om niet met andermans problemen geconfronteerd te worden.

Ieder voor zich wil zichzelf weten te redden.

Het is in ons land zelfs regeringsbeleid geworden: wees zelfredzaam, en reken zo min mogelijk op anderen. Er zijn partijen die naastenliefde aan vluchtelingen willen verbieden. Waar is God in ons land?

Johannes is ook nu actueel: “Keer je toe naar God. Verander van gezindheid.

Maak God zichtbaar in deze wereld. Laat de Geest van God toe in jouw leven.

Maak zijn wil bekend. Maak zijn liefde zichtbaar.”

Johannes loopt voor de Messias uit. Als Die komt stort de oude wereld ineen en begint de nieuwe wereld van God. Ook Jezus zal ons uitnodigen ons eigen doopsel als teken van overgang van oud naar nieuw te zien. Als teken van doortocht naar het beloofd land te beleven.

Gedoopt zijn met Heilige Geest betekent dat het goddelijke zich in jou nestelt, dat je een teken wordt van Gods aanwezigheid. Jesaja maakt dat heel concreet: Jezus, een twijg aan de stronk van Jesse zal vrucht dragen in jouw leven. Je mag als gedoopte delen in zijn geest van kennis, inzicht, goede raad en sterkte.

Gebruik dan die gaven! Minacht zoals Jezus de kleine mensen niet en help hen waardig te leven. Kies voor gerechtigheid en vrede en tégen wapenwedloop.

Deel met hen die tekortkomen. Verspreid geen vals geruchten.

Johannes en Jesaja kondigen de Messias aan. Keren wij ons zo naar Hem toe dat wij Hem weldra mogen ontmoeten.

Pastor Tom Buitendijk o.carm.